

ÚSTAVNÝ SÚD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavná 110, 042 65 Košice 1

P. O. Box E – 35

PREHEAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie II./2021
Senát IV

Nález:

spisová značka	IV. ÚS 65/2019
populárny názov	Nemo plus iuris
sudca spravodajca	Libor Duľa
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	26.01.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústava Slovenskej republiky čl. 20 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	Aj pri aplikovaní zásady, že nikto nemôže na iného preniesť viac práv, ako sám má, je nevyhnutné vychádzať z toho, či strana sporu nadobudla nehnuteľnosti v čase, keď na základe právoplatných súdnych rozhodnutí bol ako vlastník nehnuteľností zapísaný v katastri nehnuteľností prevodca. Navyše nadobúdateľ ako osoba, ktorá nebola účastníkom konania pred všeobecnými súdmi, nemá ani možnosť preverovať na iných súdoch to, či sú podané mimoriadne opravné prostriedky alebo ústavná sťažnosť, lebo záujemca o kúpu nehnuteľností nemá prístup do súdnych spisov len z dôvodu, že je záujemcom o kúpu.
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka dobromyseľne nadobudla kúpou vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré síce boli predmetom súdneho sporu (ktorého sťažovateľka nebola účastníkom) trvajúceho viac ako 15 rokov s opakovanými kasačnými rozhodnutiami najmä ústavného súdu, avšak v čase sťažovateľkinho nadobudnutia vlastníctva bol tento spor právoplatne rozhodnutý. Toto rozhodnutie bolo bez sťažovateľkinej vedomosti napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom. Pôvodní vlastníci podali žalobu o určenie vlastníctva, o ktorej napokon odvolací súd právoplatne rozhodol tak, že pôvodní vlastníci sa stali spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľky zamietol s odôvodnením, že krajský súd správne od sťažovateľky požadoval aktívne zisťovanie toho, či právoplatný rozsudok vydaný v neprospech pôvodných vlastníkov ešte pred kúpou nehnuteľností sťažovateľkou nebol napadnutý dovolaním alebo ústavnou sťažnosťou.
z odôvodnenia	Sťažovateľka nadobudla nehnuteľnosti v čase, keď bolo právoplatným súdne rozhodnutie, na základe ktorého boli tieto nehnuteľnosti vydané prevodcovi. Sťažovateľka nebola účastníkom konania, v ktorom sa prevodca súdil o vydanie týchto nehnuteľností. Pri posudzovaní dobromyseľnosti sťažovateľky je preto nevyhnutné vychádzať z kogentného ustanovenia § 243d ods. 2 OSP a podľa tejto úpravy chápať dobromyseľnosť ako opierajúcu sa o právoplatné rozhodnutie súdu v spore o právo (ktorého právoplatnosť by inak z hľadiska

	<p>právnej istoty nemala reálny význam). Ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu a ani rozhodnutie krajského súdu nezohľadnili skutočnosť, že právne vzťahy tretích osôb nemôžu byť rozhodnutím dovolacieho súdu dotknuté. Aj pri aplikovaní zásady, že nikto nemôže na iného preniesť viac práv, ako sám má, je nevyhnutné vychádzať z toho, že sťažovateľka nadobudla nehnuteľnosti v čase, keď na základe právoplatných súdnych rozhodnutí bol ako vlastník nehnuteľností zapísaný v katastri nehnuteľností prevodca. Navyše sťažovateľka ako osoba, ktorá nebola účastníkom konania pred všeobecnými súdmi, nemala ani možnosť preverovať na iných súdoch to, či sú podané mimoriadne opravné prostriedky alebo ústavná sťažnosť, lebo záujemca o kúpu nehnuteľností nemá prístup do súdnych spisov len z dôvodu, že je záujemcom o kúpu. Zaujať opačný názor by znamenalo, že záujemca o kúpu nehnuteľnosti by si mal vopred zisťovať, či boli podané nejaké mimoriadne opravné prostriedky alebo ústavná sťažnosť, čo je neudržateľné.</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júna 2017 porušené boli. 2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. júna 2017 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. 3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť trovy konania. 4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	
súvisiace právne predpisy	zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
klúčové slová	práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na súdnu ochranu zmluva-kúpna zmluva vlastníctvo-určenie vlastníckeho práva dobrá viera právoplatnosť

spisová značka	IV. ÚS 479/2020
populárny názov	Dovolanie - právna otázka významná
sudca spravodajca	Ladislav Duditš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	09.02.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	§ 421 ods. 1 CSP nevyžaduje ako podmienku prípustnosti dovolania, aby právna otázka, ktorá je predmetom dovolania, spĺňala aj podmienku „zásadného právneho významu“.
skutkový stav a základné	Sťažovateľkino dovolanie podané podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP najvyšší súd

fakty	odmietol z dôvodu, že podľa neho dovolacia otázka nebola zásadného právneho významu, ale vychádzala z jedinečných a neopakovateľných skutkových a právnych okolností prípadu.
z odôvodnenia	<p>Ústavný súd považuje za potrebné vyjadriť sa k implicitne formulovanej požiadavke najvyššieho súdu, že dovolacia otázka, na ktorú dovolateľ žiada odpoveď, musí byť otázkou zásadného právneho významu, resp. musí byť významnou z hľadiska širšej rozhodovacej praxe.</p> <p>Túto podmienku odvodil najvyšší súd zrejme zo svojej predchádzajúcej judikatúry vzťahujúcej sa k inštitútu dovolania podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Podľa § 238 ods. 3 OSP bolo dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.</p> <p>Je nepochybné, že aktuálne znenie § 421 ods. 1 CSP nevyžaduje ako podmienku prípustnosti dovolania, aby právna otázka, ktorá je predmetom dovolania, spĺňala aj podmienku „zásadného právneho významu“. Rovnako ani spôsob vymedzenia dovolacej otázky spočívajúcej v nesprávnom právnom posúdení (§ 432 CSP) neviaže prípustnosť dovolania na existenciu takejto podmienky. Možno povedať, že každá z otázok zakladajúcich prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP spĺňa svojím spôsobom požiadavku zásadného právneho významu, pretože účelom dovolacieho konania je aj usmerňovanie a zjednocovanie rozhodovacej činnosti všeobecných súdov autoritatívnym výkladom právnych noriem.</p> <p>V konkrétnych okolnostiach je však pre posúdenie prípustnosti dovolania podstatné, či konkrétne dovolacie otázky sú otázkami právnymi, či sú pre rozhodovanú vec podstatné, t. j. nie sú otázkami hypotetickými či akademickými (II. ÚS 147/2020), a či konkrétne ide o otázky, ktoré dosiaľ neboli v praxi dovolacieho súdu riešené.</p> <p>Právne posúdenie veci musí korešpondovať so zisteným skutkovým stavom, ktorý je nepochybne v konkrétnej veci vždy individuálny. Aplikácia právnej normy na skutkový stav a jej interpretácia môže jedine v individuálnom prípade vyvolať situáciu, že dovolateľ považuje právne posúdenie veci za nesprávne a zároveň právna otázka rozhodujúca pre rozhodnutie súdu nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte riešená.</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. novembra 2019 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. 2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. novembra 2019 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie. 3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľke trovy

	konania. 4. V prevyšujúcej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov	Ústavný súd Slovenskej republiky: II. ÚS 147/2020
súvisiace právne predpisy	zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok
kľúčové slová	rozhodnutie-nepreskúmateľnosť rozhodnutie-odôvodnenie dovolenie-dovolacie dôvody

spisová značka	IV. ÚS 652/2020
populárny názov	Trovy - neoceniteľný predmet
sudca spravodajca	Ladislav Duditš
druh konania	konanie o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	Nález - Nález
dátum rozhodnutia	09.02.2021
dotknuté články ústavy a medzinárodných zmlúv	Ústava Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov
analytická právna veta	V sporoch, ktorých predmetom nie je definitívne určenie existencie konkrétneho práva, ale určenie súladu určitej právnej skutočnosti so zákonom, ktoré vyvoláva ďalšie právne konzekvencie predpokladané osobitným zákonom, je potrebné určiť základnú sadzbu tarifnej odmeny podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, vychádzajúc z toho, že ide o neoceniteľný predmet konania. Takýto stav existuje okrem iného v prípade sporov o neplatnosť dražby.
skutkový stav a základné fakty	Právny predchodca sťažovateľov sa ako žalobca proti žalovaným domáhal určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby, avšak len vo vzťahu k draženým pozemkom v jeho vlastníctve. Okresný súd konanie zastavil pre späťvzatie žaloby a pôvodnému žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovaným trovy konania vo výške 100 %. Okresný súd mu vuložil povinnosť zaplatiť žalovaným trovy konania v celkovej sume určenej podľa všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti. Následne okresný súd rozhodol o pokračovaní v konaní s dedičmi pôvodného žalobcu (sťažovateľmi). Po doručení uznesenia vyššieho súdneho úradníka sťažovateľa podali proti nemu sťažnosť, ktorú okresný súd napadnutým rozhodnutím zamietol.
z odôvodnenia	Napadnuté rozhodnutie je prvým prípadom preskúmaným ústavným súdom, keď všeobecný súd považoval predmet konania v tomto druhu sporu za oceniteľný, čo hneď na prvý pohľad vzbudzuje pozornosť. Svoj záver podporil okresný súd argumentáciou o zásadnej oceniteľnosti predmetu konania vo veciach o určenie neplatnosti zmluvy (vychádzajúc z hodnoty hnuťelnej veci, nehnuteľnej veci alebo záväzku – plnenia ako možných predmetov zmluvy). Za rozhodujúce kritérium považoval s odkazom na rozhodnutie ústavného súdu č. k. II. ÚS 226/2012 reálne dôsledky, resp. účinky súdneho rozhodnutia v právnej sfére účastníka konania. Uviedol príklad rozsudku o určenie neplatnosti zmluvy o nadobudnutí vlastníckeho práva a rozsudku o určenie vlastníckeho práva ako spôsobilých titulov pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností. Podľa neho je preto namieste v oboch týchto prípadoch potrebné považovať za tarifnú

	<p>hodnotu veci všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti. Túto argumentáciu okresný súd vztiahol na konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, kde tarifnou hodnotou je peňažná suma zodpovedajúca cene dosiahnutej vydražením (hodnota príklepu v dražbe) a odkázal na komentár k vyhláške. Použitá analógia s konaniami o určenie neplatnosti zmluvy o nadobudnutí vlastníckeho práva, resp. o určenie vlastníckeho práva vôbec nevystihuje zvláštnosti žaloby o neplatnosť dobrovoľnej dražby. Podanou žalobou sa nemalo (a ani nemohlo) priamo priznať právo, hodnota ktorého je vyjadriteľná v peniazoch, rovnako ako účelom (podstatou a zmyslom) právnej služby nebolo dosiahnutie určenia vlastníckeho práva k veci, ale len určiť, že konkrétny právny úkon je neplatný (III. ÚS 109/2017). Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) navyše žaloby o určenie neplatnosti právnych úkonov už vylučuje, avšak pripúšťa práve osobitný typ konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby v zmysle § 137 písm. d) CSP. Ide o spor o určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu, ktorým je v tomto prípade zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov. Naproti tomu konanie o určenie vlastníckeho práva je typom žaloby podľa § 137 písm. c) CSP. Aj z tohto hľadiska je zrejmé, že je rozdiel, či je predmetom sporu určenie vlastníckeho práva alebo určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, t. j. posúdenie, či dobrovoľná dražba bola alebo nebola vykonaná v súlade so zákonom (IV. ÚS 119/2019).</p> <p>Okresný súd nezohľadnil, že predmetom sporu nie je definitívne určenie existencie konkrétneho práva, ale určenie súladu určitej právnej skutočnosti so zákonom, ktoré vyvoláva ďalšie právne konzekvencie predpokladané osobitným zákonom. Takýto stav existuje v prípade sporov o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, o neplatnosť dražby (napr. III. ÚS 510/2015, II. ÚS 650/2016), o určenie, že vec (právo alebo iná majetková hodnota) patrí do dedičstva (napr. IV. ÚS 187/2018). Pri týchto sporoch je tak potrebné určiť základnú sadzbu tarifnej odmeny podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky, vychádzajúc z toho, že ide o neoceniteľný predmet konania.</p> <p><u>Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Uznesením Okresného súdu Košice-okolie z 28. mája 2020 bolo porušené základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. 2. Uznesenie Okresného súdu Košice-okolie z 28. mája 2020 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Košice-okolie na ďalšie konanie. 3. Okresný súd Košice-okolie je povinný nahradiť sťažovateľom trovy konania.
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd Slovenskej republiky: III. ÚS 109/2017, IV. ÚS 119/2019, III. ÚS 510/2015, II. ÚS 650/2016</p>
<p>súvisiace právne predpisy</p>	<p>vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok</p>
<p>klúčové slová</p>	<p>advokát, advokácia-odmena advokáta advokát, advokácia-advokátska tarifa sťažnosť arbitrážnosť dražba trovy konania práva a slobody – právo na súdnu a inú právnu ochranu-právo na spravodlivý</p>

	proces spor advokát, advokácia-náhrada trov právneho zastúpenia
--	---

Spracovalo Analytické oddelenie Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.